

Raadsnota

Raadsvergadering de dato 13 februari 2023

Onderwerp: Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Valkenburg aan de Geul 2023

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

Het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers (en bijbehorende ministeriële regeling) dat in 2019 in werking is getreden is de basis voor de uitvoering van de rechtspositionele regels voor politieke ambtsdragers.

De toen doorgevoerde aanpassingen van de rechtsposities voor de burgemeester, de wethouders, de raads- en commissieleden komen zoals de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) aangeeft voort uit het belang om continu te investeren in de aantrekkelijkheid en kwaliteit van het politieke ambt. Het vak van bestuurder en volksvertegenwoordiger is in het afgelopen decennium complexer en dynamischer geworden. Het geharmoniseerde en gemoderniseerde rechtspositiebesluit dient bestuurders en volksvertegenwoordigers in dat kader beter te ondersteunen.

Met de inwerkingtreding van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers is afscheid genomen van zeven individuele rechtspositiebesluiten. Per 1 januari 2019 is sprake van één Rechtspositiebesluit en één Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers. Het eerste betreft een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) en het tweede een Ministeriële regeling. De grondslag voor het regelen van de rechtsposities van college en raad staat in de Gemeentewet. In deze wet is ook vastgelegd dat 'buiten hetgeen krachtens wet- of regelgeving is toegekend' geen andere inkomsten of aanspraken mogen worden genoten door bestuurders en volksvertegenwoordigers.

In de lijn van eerdere aanpassingen en modelverordeningen vanuit de VNG zijn er in onze gemeente voor de rechtspositie van politieke ambtsdragers twee lokale verordeningen door de raad vastgesteld, te weten de Verordening rechtspositie burgemeester (15 december 2008) en de (toen herziene) Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden (1 januari 2019). Sinds 2019 zijn er in totaal 19 circulaires van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geweest waarin wijzigingen in het rechtspositiebesluit en de rechtspositieregeling politieke ambtsdragers zijn aangekondigd. De wijzigingen en toepassing van voorwaarden zijn altijd direct van toepassing op de lokale politieke ambtsdragers in alle gemeenten: de landelijke regels zijn geldend boven lokale regels. In de praktijk zijn bij onze gemeente de wijzigingen sinds inwerkingtreding van het rechtspositiebesluit ook uitgevoerd.

Om de nu geldende en uitvoerende praktijk ook weer in lijn te brengen met de geldende regelingen ligt dit voorstel voor om de oude verordeningen in te trekken en de nieuwe verordening vast te stellen.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

De vigerende Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden 2019 is gebaseerd op de modelverordening van 2016. In deze periode werd geadviseerd om de rechtsposities in één verordening op te nemen. De verordening voor de rechtspositie van de burgemeester bleef in een aparte verordening.

Op basis van het geldende Rechtspositiebesluit politieke ambtsdragers uit 2019 zijn er door de VNG hierna een tweetal modelregelingen opgesteld: één modelverordening voor raads- en commissieleden en één modelregeling voor het college (burgemeester en wethouders). Er is gekozen voor twee regelingen omdat in de wet - het Rechtspositiebesluit - ieder bestuursorgaan haar eigen regelruimte heeft gekregen bij bepaalde regelingen.

Dit betekent dat de Verordeningen rechtspositie burgemeester 2008 en de Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden 2019 moeten worden ingetrokken.

Ter vaststelling wordt conform VNG-model voor het rechtspositie deel van de raad- en commissieleden de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2023 voorgelegd.

Voor het college is via HR conform VNG-model een modelregeling opgesteld die door het college moet worden vastgesteld.

Het deel van de verordening voor raads- en commissieleden is daarmee uit de in te trekken verordening gehaald en in een aparte verordening geplaatst en waar nodig geactualiseerd op artikelniveau.

3. Relatie met bestaand beleid

Raads- en commissieleden hebben recht op bepaalde tegemoetkomingen krachtens de Gemeentewet en het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. De vergoedingen en regelingen voor raads- en commissieleden die bij of krachtens de wet dwingendrechtelijk zijn geregeld, zijn niet opgenomen in de nu voorliggende verordening. In deze verordening zijn alleen bepalingen opgenomen zover die niet dwingend geregeld zijn. De grondslag hiervoor is te vinden in de Gemeentewet en het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

De modelverordeningen van de VNG blijven de leidraad om op die manier de actuele wetgeving te volgen.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

Het geldende Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers bestaat uit drie hoofdstukken. Iedere bestuurslaag - te weten provincies, gemeenten en waterschappen - heeft haar eigen hoofdstuk. In hoofdstuk drie van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers zijn de bepalingen opgenomen voor de gemeenten. Dit hoofdstuk valt uiteen in vier afdelingen: een afdeling voor raadsleden, een afdeling voor burgemeesters en wethouders, een afdeling gemeenschappelijke bepalingen en tot slot een afdeling voor commissieleden. Naast deze vier afdelingen, is er in hoofdstuk vijf overgangsrecht geregeld ten aanzien van bepaalde aspecten van de rechtspositie van raads- en commissieleden en burgemeesters en wethouders.

Bij de Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden 2019 zijn de onderdelen voor de raads- en commissieleden in 2018 al geactualiseerd: de toen vastgestelde onderdelen zijn ook weer opgenomen in de nu voorgelegde verordening en inhoudelijk niet gewijzigd.

Onderdelen die op basis van de wetgeving al geldend waren, zoals toelage bij bijzondere commissie en de maandelijkse uitbetaling (in de plaats van periodiek) voor commissieleden zijn in de praktijk al uitgevoerd. Bij artikel 4 Reis- en verblijfkosten raads- en commissieleden voor reizen buiten de gemeente is de uitgebreide versie opgenomen conform het VNG-concept.

Uiteraard zijn alle onderdelen uit de in te trekken verordening die voor wethouders gelden niet meer opgenomen in de nieuwe verordening: zij zijn nu opgenomen in de regeling voor het college die ook door het college moet worden vastgesteld.

In de modelregelingen is getracht doublures zoveel mogelijk te voorkomen met hogere wetgeving zoals de Gemeentewet, Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en daarbij horende ministeriële regeling.

Er is zoals onder kopje twee van deze raadsnota vermeld sprake van twee regelingen: één modelverordening regelt de aanspraken voor raads- en commissieleden en wordt door de raad vastgesteld. De modelregeling regelt de nadere regels voor burgemeesters en wethouders en wordt door het college vastgesteld. In de artikelsgewijze toelichting op de modellen wordt doel en achtergrond van de verschillende regelingen toegelicht.

5. Samenwerking

Vanuit de VNG en het ministerie volgen er bij wettelijke wijzigingen altijd meldingen en/of berichten zodat deze vanuit de griffie en HR zorgvuldig kunnen worden gevolgd en bijstellingen tussentijds aan de raad kunnen worden voorgelegd.

6. Aanbestedingen

Niet van toepassing.

7. Duurzaamheid

Het publiceren van de verordening via de digitale kanalen spaart papier en milieu.

8. Financiën

Raadsleden ontvangen een onkostenvergoeding op basis van de ministeriële circulaire (onkosten)vergoeding en bezoldiging politieke ambtsdragers gemeenten en de burgerleden ontvangen op basis van deze circulaire een vergoeding voor deelname aan een raadscommissie.

9. Communicatie

De geldende verordening wordt via de vaste kanalen gepubliceerd en voor de raad in zijn raadsinformatiesysteem verwerkt en is tevens te vinden op www.overheid.nl.
De in te trekken verordeningen worden op de vaste kanalen eruit gehaald.

10. Afwegingen en Advies

Om recht te doen aan de wijzigingen in genoemde rechtspositiebesluiten en -regelingen en praktijk op wetgeving te laten aansluiten adviseren wij de raad:

De Modelverordening rechtspositie raads- en commissieleden 2019 van de VNG in basis te volgen bij het voorstel van deze verordening en daarmee:

- De Verordening rechtspositie burgemeester 2008 in te trekken.
- De Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden 2019 in te trekken.
- De Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2023 vast te stellen.

Op deze manier is de rechtspositie van raads- en commissieleden opnieuw verankerd in een actuele verordening en wordt de rechtspositie van de burgemeester en de wethouders via besluit door het college van de regeling rechtspositie burgemeesters en wethouders vastgesteld.

11. Bijlagen

- Verordening rechtspositie burgemeester 2008.
- Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden 2019.
- VNG-ledenbrief 18 januari 2019 inzake wijzigingen VNG-modelregelingen rechtspositie college en raad.
- Ministerie van BZK inzake bezoldiging politieke ambtsdragers per 1 januari 2023
- Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Valkenburg aan de Geul 2023.

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

D.M.M.T. Prevoo,
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gelet op de artikelen 95, eerste en tweede lid, 96, eerste en tweede lid, en 97, 98, 99 van de Gemeentewet en de artikelen 3.1.1, vijfde lid, 3.1.3, eerste lid, 3.1.4, eerste lid, 3.1.8, eerste lid, 3.1.9, eerste lid, 3.3.2, 3.3.3, tweede lid, 3.4.1, eerste lid, en 3.4.2 en 3.3.8 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers;

Gezien het advies van de griffie en HR van de gemeente Valkenburg aan de Geul;

Gehoord de raadscommissie Algemene Zaken en Middelen de dato 30 januari 2023;

B e s l u i t :

- De Verordening rechtspositie burgemeester 2008 in te trekken.
- De Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden 2019 in te trekken.
- De Verordening raads- en commissieleden gemeente Valkenburg aan de Geul 2023 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 13 februari 2023.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

D.M.M.T. Prevoo,
voorzitter